

Malmö stad
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum

2024-12-16

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2024-1297

Yttrande**Till**

Justitiedepartementet

**Remiss Justitiedepartementet - Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)
Ju2024/01778**

Sammanfattning

Malmö stad anser att intentionerna med den generella sekretessbrytande bestämmelse som föreslås i huvudsak är positiva och kan underlätta informationsutbyte mellan myndigheter för att minska risken för välfärdsbrott samt för att underlätta samordnandet av tidiga insatser till barn och unga som riskerar att falla i kriminalitet. Även om staden således ser många fördelar med bestämmelsen vill staden också lyfta en del farhågor i enlighet med yttrandet.

Staden ifrågasätter också utredningens bedömning att förslagen inte förväntas innebära några större ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

Yttrande

Den nya bestämmelsen innebär att sekretessen inom bland annat socialtjänstområdet i stora delar tas bort i kontakten med andra myndigheter. Detta innebär en presumtion för att lämna ut begärda uppgifter till andra myndigheter men också ett ansvar på utlämnande myndighet att identifiera eventuella övervägande skäl som talar emot att uppgiften lämnas ut.

Staden anser att det finns goda skäl att hälso- och sjukvården inte ska omfattas i nuläget då området omfattar än mer känsliga uppgifter om den enskilde. Det kan vidare vara en god idé att utvärdera hur de föreslagna förändringarna i offentlighets- och sekretesslagstiftningen påverkar socialtjänsten innan den nya lagstiftningen eventuellt vidgas ytterligare.

En positiv konsekvens av bestämmelsen är att förvaltningarna i sitt utredningsarbete kommer få större möjlighet att hämta in relevant underlag och samarbeta med andra myndigheter för att identifiera och vidta åtgärder inför beslut. Besluten kan därmed förväntas bli mer korrekta samt minska riskerna för felaktiga utbetalningar av skattemedel. Det är av särskild vikt att kommuner i egenskap av tillsynsmyndigheter kan utbyta information med varandra, för att undvika att oseriösa aktörer vars tillstånd återkallats kan söka sig till en annan kommun som på grund av ovetskap inte kan beakta återkallandet vid tillståndsprövning.

Staden vill här dock även framhålla att den konsekvensanalys som gjorts inte är tillräcklig i förhållande till omfattningen av ingreppen som förslaget innebär i sekretesslagstiftningen. Exempelvis borde konsekvensanalysen av förtroendet för socialtjänsten ha utforskats mer. Det finns anledning att misstänka att allmänhetens förtroende för socialtjänsten kan komma att minska med vetskapen att uppgifter kan lämnas vidare till andra myndigheter som exempelvis polisen. Staden erfar att brukare inom funktionsstödsnämndens ansvarsområde uttrycker oro för den personliga integriteten och vill ha garantier för densamma innan nödvändig information överlämnas till utredningar. Staden befärar att vetskapen om att känslig information kan överlämnas till andra myndigheter i vissa fall kan hindra brukare från att be om eller ta emot den hjälp de behöver. Detta utgör en risk att de förebyggande insatser som är ett av huvudsyftena med den nya socialtjänstlagen uteblir då inte minst ungdomar undviker att ta kontakt med och ta emot hjälp av socialtjänsten av rädsla för att uppgifter som kan skada dem eller deras anhöriga lämnas vidare till annan myndighet.

Staden önskar vidare lyfta en del farhågor kring att allt för omfattande ingrepp i sekretesslagstiftningen riskera att utgöra hot mot den enskildes säkerhet och integritet. Det som är hjälpsamt i vissa delar av stadens verksamhetsområde kan utgöra säkerhetsrisker i andra delar. Ju fler olika aktörer som hanterar den enskildes uppgifter desto mer ökar också riskerna för intrång och felaktiga hanteringar av känsliga uppgifter som riskerar att leda till skada och men för individen.

Staden vill understryka att det inte är ovanligt att enskilda handläggare förväntas utföra den första bedömningen. Redan idag upplevs sekretessbedömningar som svåra. Det finns därför anledning att befara att olika mängd integritetskänslig information kommer lämnas i lika fall, åtminstone tills att respektive myndighet beslutat om generella intresseavvägningar eller tills domstolar meddelat vägledande avgöranden.

Staden vill här även lyfta det till synes motsägelsefyllda med att en lagbestämmelse som *möjliggör* utlämnande i vissa fall efter en intresseavvägning, kommer att kunna omvandlas till *skyldighet* i vissa fall efter en utveckling av domstolspraxis.

Staden bedömer att myndigheter kommer höra av sig oftare med begäran om uppgifter i enlighet med 6 kap. 5 § OSL, i takt med att en mottagande myndighet kan förvänta sig att få ta del av dem och detta gäller särskilt uppgifter från socialtjänsten. Innan rättspraxis finns på området kommer varje prövning om det finns motstående intresse som överväger effekterna av ett utlämnande att kräva resurser för utlämnande myndighet. Intresseavvägningen utgör också en svår balansgång då de fem syften som anges för att motivera ett utlämnande lämnar mycket öppet för tolkning.

Staden ifrågasätter därför utredningens bedömning att förslagen inte förväntas innebära några större ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Ett förmodat ökat uppgiftsutlämnande kommer medföra en ökad administrativ hantering. Utöver att det kommer krävas resurser för att lämna ut uppgifter i högre grad finns det enligt staden även andra indikationer på att förslagen i betänkandet kommer innebära ökade kostnader för kommunerna. Den generella sekretessbrytande bestämmelsen kan till viss del upplevas som svår att tillämpas av personal som saknar längre juridisk utbildning. Utifrån hur den generella sekretessbrytande bestämmelsen är formulerad kommer den sannolikt att ha ett relativt brett tillämpningsområde samtidigt som det i betänkandet inte ges tillräcklig vägledning kring hur intresseavvägningen behöver göras och vad som närmare avses utgöra ”övervägande skäl”. Mot denna bakgrund kommer det sannolikt krävas en god samverkan och nära dialog mellan medarbetarna på den utlämnande respektive mottagande myndigheten för att uppnå en rättssäker hantering av uppgiftslämnandet, vilket kommer att ta tid i anspråk. Vidare kommer det att behövas genomföras utbildningsinsatser av berörd personal, erbjudas juridisk kompetens, samt tas fram vägledande dokument för att den föreslagna regleringen ska nå önskad tillämpning.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Pamela Lindqvist

Helena Nanne (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.